

RAPORT DE ACTIVITATE

**al Ministerului Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale**

Ianuarie-Decembrie 2020

CUPRINS

I. MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ.....	2
II. ASIGURĂRI SOCIALE.....	3
1) Dubla indexare a pensiilor	3
2) Revizuirea perioadelor de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă eșalonat, în raport cu stagiul de cotizare cumulat după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă.	3
3) Acordarea suportului financiar în anul 2020.....	4
4) Majorarea pensiei de urmaș	4
5) Acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți	4
6) Acordarea indemnizației urmașilor personalului medical decedat ca urmare a desfășurării activității medicale în lupta cu COVID-19	5
7) Reglementarea modalității de plată a prestațiilor de asigurări sociale/prestațiile sociale, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).....	5
8) Acordurile de securitate socială	5
III. ASISTENȚĂ SOCIALĂ	5
1) Majorarea alocațiilor lunare de stat pentru veterani	5
2) Prestațiile sociale pentru copii	6
3) Majorarea cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități și persoane vârstnice	6
4) Consolidarea programului de ajutor social în scopul țintirii celor mai defavorizate familii.	7
5) Sporirea măsurilor de protecție socială a veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobil și membrilor familiilor acestora prin acordarea dreptului la reabilitare balneosanatorială	7
6) Reabilitarea stării sănătății unor categorii de populație care au pneumofibroze, drept consecință a infecției COVID – 19	8
7) Acordarea compensației parțiale a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova	8
8) Consolidarea Serviciului de îngrijire socială la domiciliu	8
9) Protecția socială a persoanelor cu dizabilități	9
10) Protecția drepturilor copiilor	9
11) Egalitatea de gen. Prevenirea și combaterea violenței în familie și a traficului de ființe umane.	10
IV. MĂSURILE DE PROTECȚIE SOCIALĂ SUPLIMENTARE ÎNTREPRINSE ÎN PERIOADA PANDEMIEI .	10
1) Măsuri de susținere socială a persoanelor care și-au pierdut locul de muncă:	10
2) Măsuri de susținere a pensionarilor și persoanelor cu dizabilități:.....	11
3) Susținerea familiilor defavorizate	12
V. OCROTIREA SĂNĂTĂȚII	13
1) Stimularea și motivarea angajaților din sistemul de sănătate:.....	13
2) Prin Hotărârea Guvernului nr.421/2020 pentru modificarea Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr.1020/2011 cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare, au fost diminuate tarifele pentru:	14

I. MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

- 1) Modificarea Codului Muncii în scopul reglementării muncii la distanță, flexibilizării muncii, modernizării legislației și racordării necesităților pieții muncii;
- 2) Transpunerea a două directive UE în domeniul securității și sănătății în muncă prevăzute la Anexa nr. III din Acordul de Asociere RM-UE, în legislația națională:
  - Directiva 92/91/CEE a Consiliului din 3 noiembrie 1992 privind cerințele minime de îmbunătățire a protecției securității și sănătății lucrătorilor din industria extractivă de foraj;
  - Directiva 89/656/CEE a Consiliului din 30 noiembrie 1989 privind Cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă.
- 3) Restabilirea Inspectoratului de Stat al Muncii cu funcții de control în domeniul securității și sănătății în muncă și în domeniul raporturilor de muncă, asigurând integritatea funcțională a acestuia și conformitatea cu convențiile Organizației Internaționale a Muncii;
- 4) Aprobarea salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 în cuantum de 8716 lei;
- 5) Aprobarea, începând cu 1 ianuarie 2021, a cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real (întreprinderi, organizații, instituții cu autonomie financiară, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică) în mărime de 2935 lei;
- 6) Au fost elaborate și aprobate modificări la un șir de acte normative, prin care va fi:
  - îmbunătățit accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă pentru șomeri, în special acces la cursuri de formare profesională, instruirea la locul de muncă, suport pentru inițierea unei activități de antreprenoriat pentru șomeri;
  - sporită șansa persoanelor cu dizabilități de a se integra pe piața muncii prin intermediul serviciilor de angajare asistată;
  - îmbunătățită reglementarea activității agenților private prin instituirea unui sistem de monitorizare și control al acestora;
- 7) Au fost desfășurate 4 runde de negocieri cu Statul Israel asupra Protocolului de Implementare B pentru Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Statului Israel cu privire la angajarea temporară a lucrătorilor din Republica Moldova în anumite sectoare în Statul Israel. Scopul Acordului este asigurarea drepturilor cetățenilor RM care muncesc în Statul Israel;
- 8) A fost inițiat dialogul bilateral cu privire la colaborarea în domeniul migrației de muncă în vederea încheierii unor acorduri bilaterale cu statele precum: Germania, Spania și Portugalia. Scopul urmărit – sporirea gardului de protecție a drepturilor moldovenilor care muncesc în aceste țări;

9) A fost revizuită Metodologia de elaborare a standardelor ocupaționale (SO) cu scopul transparentizării procesului de elaborare a SO. Ca rezultat a crescut numărul SO elaborate, la moment existând deja circa 60 SO, din care 17 SO au fost elaborate în anul 2020;

10) A fost elaborat un nou Clasificator al Ocupațiilor din Republica Moldova, acesta incluzând mai multe ocupații noi, solicitate pe piața muncii;

11) Realizarea Studiului ”Generație și gen”, cel mai complex studiu demografic în parteneriat cu UNFPA.

II. ASIGURĂRI SOCIALE

1) Dubla indexare a pensiilor

Începând cu 1 aprilie 2020, pensiile și unele prestații sociale, au fost indexate cu 4,83%, coeficientul de indexare constituind media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum pentru ultimii 3 ani. Indexarea a fost realizată pentru 682194 beneficiari de pensii. Cheltuielile pentru indexarea pensiilor la data de 1 aprilie 2020 constituie 573305,1 mii lei.

Totodată, la data de 1 octombrie 2020, a fost realizată a doua indexare care a cuprins circa 673,8 mii beneficiari de pensii. Pensiile au fost indexate cu 1,07%, coeficientul de indexare constituind rata inflației înregistrată în primul semestru al anului în curs (indicatorul FMI). Cheltuielile pentru indexarea pensiilor la data de 1 octombrie 2020, constituie 43 791,2 mii lei.

La data de 1 octombrie curent, mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă constituie 2021,45 lei. Pentru comparație, în anul 2019, pensia minimă pentru limită de vârstă, constituia 1079,33 lei și mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă era de 1643,72 lei (respectiv în 2020, după realizarea tuturor măsurilor, pensia medie pentru limită de vârstă a crescut cu 377 lei sau cu 23%).

2) Revizuirea perioadelor de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă eşalonat, în raport cu stagiul de cotizare cumulată după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

În anul 2020 au fost realizate două etape de reexaminare a pensiilor:

- La data de 01.01.2020 au obținut dreptul la reexaminarea pensiilor beneficiari care și-au stabilit dreptul până la 01.01.1999 și au realizat un stagiul de cotizare după data stabilirii pensiei mai mic de 15 ani. Circa 3142 beneficiari au solicitat reexaminarea dreptului la pensie începând cu 01.01.2020 și au beneficiat de o majorare medie a pensiei cu 2005,12 lei. Cuantumul mediu al pensiei pentru limită de vârstă pentru această categorie constituie 4043,96 lei.

- Începând cu data de 01.07.2020, dreptul la reexaminarea pensiei l-au obținut persoanele care și-au stabilit pensia după 01.01.1999 și au obținut un stagiul de cotizare după data stabilirii pensiei mai mare de 10 ani. Pentru reexaminarea pensiei au fost depuse 20059 cereri. Mărimea medie a pensiei reexamineate constituie 5589,6 lei, sau cu 2902,23 lei mai mare decât mărimea medie a pensiei până la reexaminare (pentru aceste persoane mărimea pensiei practic s-a dublat).

3) Acordarea suportului financiar în anul 2020

Începând cu 1 ianuarie 2020, beneficiarilor de toate tipurile de pensii și de alocații sociale de stat, al căror cuantum lunar nu depășește 2000 de lei, li s-a acordat suportul financiar unic în sumă de 700 de lei. De această prestație au beneficiat 581,7 mii persoane, cheltuielile totale au constituit 407,2 mil. lei.

Totodată, începând cu 1 octombrie 2020, de suport financiar unic în cuantum de 900 lei au beneficiat 643,1 mii beneficiarii de pensii și alocații sociale de stat, al căror cuantum nu depășește 3000 lei, indiferent de tipul de pensie și alocație socială de stat. Cheltuielile totale au constituit 578,8 mil. lei. Reieșind din modificarea condiționalității privind cuantumul pensiei, la 1 octombrie au beneficiat de suport cu 61,4 mii beneficiari mai mulți decât la 1 ianuarie.

4) Majorarea pensiei de urmaș

Majorarea cu 25% a pensiei de urmaș pentru copiii cu vârsta de până la 18 ani, iar în cazul în care își continuă studiile în liceu, până la finalizarea studiilor liceale. Totodată, s-a stabilit condiția ca pensia de urmaș pentru copii să nu fie mai mică decât cuantumul alocației sociale pentru pierderea întreținătorului.

Ca rezultat al acestei inițiative au fost majorate pensiile de urmaș pentru 9010 copii. Mărimea medie a pensiei de urmaș a constituit 1044,21 lei, sau cu 368,78 lei mai mare decât mărimea medie a pensiei aflată în plată (675,43 lei).

5) Acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți

Începând cu 1 ianuarie 2020, a fost instituită o nouă prestație - indemnizația în cazul decesului unuia dintre soți, care se acordă lunar soțului supraviețuitor pe o perioadă calculată reieșind din perioada pentru care a beneficiat soțul decedat de pensie pentru limită de vârstă.

Această măsură, are drept scop garantarea de către stat, pe un termen determinat, pentru soțul supraviețuitor a dreptului la indemnizație lunară în mărimea pensiei pentru limită de vârstă de care a beneficiat soțul decedat în funcție de durata primirii acesteia.

Începând cu 1 ianuarie 2020 și până în prezent de acest drept au beneficiat 775 persoane, mărimea medie a indemnizație constituind 1748,31 lei.

6) Acordarea indemnizației urmașilor personalului medical decedat ca urmare a desfășurării activității medicale în lupta cu COVID-19

Începând cu 9 iulie curent, urmașii (soțul supraviețuitor, copii sau după caz unul dintre părinți) întreținătorului decedat ca urmare a infectării cu COVID-19 în cadrul realizării activității medicale pot solicita acordarea unei indemnizații lunare. La data de 1 noiembrie curent au fost depuse 33 cereri privind solicitarea indemnizației urmașilor personalului medical decedat ca urmare a desfășurării activității medicale în lupta cu COVID-19. Mărimea medie a indemnizației estimate este de 8244,77.

7) Reglementarea modalității de plată a prestațiilor de asigurări sociale/prestațiile sociale, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).

8) Acordurile de securitate socială

În vederea continuării activității de inițiere și negociere a acordurilor bilaterale de securitate socială cu statele de destinație a lucrătorilor migranți, menționăm că:

- **În perioada 19-21 noiembrie 2019 și 3-5 martie 2020** s-au desfășurat două runde de negocieri pe marginea proiectului Acordului în domeniul securității sociale între Republica Moldova și Regatul Spaniei;
- **În perioada 25-27 februarie 2020**, la Moscova și **26 – 28 octombrie 2020 (on-line)** s-au desfășurat două runde de negocieri pe marginea proiectului Acordului între Republica Moldova și Federația Rusă, privind securitatea socială, bazat pe principiul proporționalității. Până la sfârșitul anului curent se preconizează semnarea acestuia.
- La 1 iunie a intrat în vigoare Acordul de securitate socială cu Republica Turcia și la 1 noiembrie curent a intrat în vigoare Acordul de securitate socială cu Republica Belarus.

III. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

1) Majorarea alocațiilor lunare de stat pentru veterani

Începând cu 1 ianuarie 2020, a fost majorat quantumul alocației lunare de stat de la 100 lei până la 300 lei pentru 26528 beneficiarii din rândul participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, la acțiunile de luptă din Afganistan și pe teritoriile altor state.

Totodată, a fost extins dreptul la alocație lunară de stat în quantum 500 lei victimelor reabilite ale represiunilor politice, indiferent dacă acestea sunt sau nu beneficiare de pensii sau alocații sociale de stat în sistemul național. De acest drept au beneficiat 205 persoane.

Începând cu 8 decembrie 2020, s-a majorat cuantumul alocației lunare de stat de la 250 lei la 500 lei soților/soțiilor participanților la cel de-al doilea război mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace căzuți la datorie, ai persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate, ai participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl decedați (*cca 991 persoane*).

2) Prestațiile sociale pentru copii

Începând cu 1 ianuarie 2020, a fost majorat cuantumul indemnizației unice la nașterea copilului de la 7911 lei până la **8299** lei.

Începând cu 1 ianuarie 2020, a fost majorată indemnizația unică la plasament pentru copiii care sunt plasați în serviciile de tip familial: tutela/curatelă, asistența parentală profesionistă și casa de copii de tip familial de la **3513 lei** în anul 2019 la **3688,7** lei în anul 2020 (pentru copiii cu vârsta până la 1 an în 2020 aceasta constituie **7377,4** lei și pentru copiii cu vârsta 1-3 ani indemnizația - **5533,1** lei.).

La 1 aprilie 2020, a fost indexată indemnizația zilnică pentru copiii plasați în serviciile de asistență parentală profesionistă, casă de copii de tip familial, tutelă/curatelă, casă comunitară pentru copii în situație de risc și centrul de plasament pentru copii separați de părinți. Astfel, acestea constituie: în zilele obișnuite **12** lei; în ziua de naștere a copilului **108** lei; în zilele de sărbătoare **77** lei.

A fost acordat dreptul unor categorii de copii și tineri la indemnizație unică la absolvirea școlii de tip internat; indemnizație lunară pentru întreținere; indemnizație lunară pentru locațiunea locuinței; indemnizație unică pentru efectuarea cercetărilor, editarea tezei și lucrării de diplomă în ultimul an de studii și indemnizație unică la absolvirea instituției de învățământ. Concomitent, dreptul la indemnizațiile specificate a fost acordat inclusiv elevilor/studentilor eligibili care își fac studiile în domeniul militariei, securității și ordinii publice, precum și în învățământul superior medical și farmaceutic.

3) Majorarea cuantumului alocațiilor sociale de stat pentru persoane cu dizabilități și persoane vârstnice

- cu 40%, pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii, și care constituie după modificare - 80% din cuantumul pensiei minime pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii;
- cu 30%, pentru persoanele vârstnice, și care după modificare constituie - 50 % din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă.

Modificările au intrat în vigoare la 01.01.2020 și au drept scop sporirea gradului de protecție socială a circa 21 mii de beneficiari de alocații sociale de stat (persoane cu dizabilități și persoane vârstnice), care nu îndeplinesc condițiile necesare pentru obținerea dreptului la pensie.

4) Consolidarea programului de ajutor social în scopul țintirii celor mai defavorizate familii.

A fost **majorat începând cu 1 noiembrie 2019, cuantumul ajutorului pentru perioada rece a anului cu 150 lei** (de la 350 la **500 lei**) pentru cca **170000 familii defavorizate** în sezonul rece al anului. Mijloacele financiare au constituit 153 milioane lei, pentru 2019 – 2020.

Începând cu 1 ianuarie 2020, a fost majorat **pragul** venitului lunar minim garantat **de la 1,95 actual la 2,2**, care permite încadrarea unui număr mai mare de familii la ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului. Această modificare, a făcut posibilă susținerea suplimentară în perioada rece a anului a **cca 30 mii familii**.

Începând cu 1 ianuarie 2020, au fost operate modificări la indicatorii de bunăstare (**proxy**) ceea ce a determinat încadrarea suplimentară la ajutor social a cca **2300** familii și a cca **3000 familii la ajutor pentru perioada rece a anului**.

La 1 aprilie 2020, a fost indexat nivelul venitului lunar minim garantat în mărime de 4,8%, reieșind din creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, și după indexare a constituit **1107 lei** (+51 lei).

A fost majorat cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% la 75%. Majorarea cuantumului VLMG calculat pentru fiecare copil, de la – 50% la 75% constituie: *276,75 lei/per copil* – pentru evaluarea și calcularea dreptului la ajutor social și *608,85 lei/per copil* - majorarea pragului pentru evaluarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului.

5) Sporirea măsurilor de protecție socială a veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl și membrilor familiilor acestora prin acordarea dreptului la reabilitare balneosanatorială

A fost acordat dreptul la reabilitare/recuperare persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități, cetățeni ai Republicii Moldova domiciliați în localitățile din stânga Nistrului, prin arondarea localităților din stânga Nistrului la structurile teritoriale de asistență socială din cadrul autorităților administrației publice locale limitrofe acestora și a fost reglementat mecanismul de restituire a mijloacelor financiare achitate în cazul nevalorificării biletului de reabilitare/recuperare de către beneficiar (pe motiv de boală, contraindicații medicale sau deces al rudelor).

Începând cu 1 ianuarie 2021, a fost acordat dreptul la tratament sanatorial soților participanților la cel de-al Doilea Război Mondial sau la acțiuni de luptă în timp de pace din rândurile militarilor căzuți la datorie, soților persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate, precum și copiilor persoanelor cu dizabilități de pe urma războiului decedate - o dată la trei ani.

A fost aprobat la compensație bănească, în schimbul biletelor de tratament balneosanatoriale, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, copiilor acestora, precum și colaboratorilor subdiviziunilor de risc deosebit, care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit persoane cu dizabilități, care nu-și pot realiza dreptul la tratament balneosanatoriale gratuit din cauza contraindicațiilor medicale

6) Reabilitarea stării sănătății unor categorii de populație care au pneumofibroze, drept consecință a infecției COVID – 19

A fost acordat dreptul, în regim prioritar, angajaților, persoanelor în vârstă, persoanelor adulte cu dizabilități și veteranilor de război la reabilitare balneo-sanatoriale, care au pneumofibroze, drept consecință a COVID – 19. Reabilitarea dată va contribui la reducerea sechelelor pulmonare și va contribui la îmbunătățirea indicatorilor de sănătate, reducerea numărului de zile cu incapacitate temporară de muncă, precum și reducerea numărului de cazuri de dizabilitate (pierdere a capacității de muncă).

7) Acordarea compensației parțiale a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova

A fost modificat cadrul normativ pentru compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflețite ale cetățenilor Republicii Moldova, prin care a fost stabilit că se compensează nu doar transportarea corpului neînsuflețit, dar și cheltuielile pentru incinerarea și transportarea urmei mortuare, a fost concretizat cercul de beneficiari eligibili pentru compensarea parțială a cheltuielilor de transportare (cetățenii RM domiciliați pe teritoriul acesteia pe parcursul a 6 luni din ultimele 12 luni anterioare lunii depunerii cererii), precum și a fost reglementat mecanismul de acordare a compensației respective în cazul în care sunt mai mulți beneficiari eligibili;

8) Consolidarea Serviciului de îngrijire socială la domiciliu

A fost modificat cadrul normativ privind Serviciul de îngrijire socială la domiciliu și a Standardelor minime de calitate în contextul eficientizării mecanismelor de lucru cu beneficiarii, stabilirea categoriilor de beneficiari de servicii gratuite și contra plată, precum și ajustarea standardelor minime de calitate în contextul respectării drepturilor omului.

A fost aprobată Metodologia de calcul a costului Serviciului de îngrijire socială la domiciliu. Acesta stabilește un mecanism clar și transparent de stabilire a costului

Serviciului de îngrijire socială la domiciliu atât pentru prestatorii de servicii sociale publici cât și private.

9) Protecția socială a persoanelor cu dizabilități

Au fost îmbunătățite și perfecționate regulamentele de organizare și funcționare a serviciilor sociale „Locuință protejată”, „Plasament familial pentru adulți” și „Casă comunitară”, inclusiv ajustate la necesitățile prestatorilor și beneficiarilor de servicii, inclusiv în contextul realizării procesului de dezinstituționalizare și de prevenire a instituționalizării (Hotărârea Guvernului nr. 19 din 15.01.2020).

A fost aprobată Metodologia de calculare a prețurilor la mijloacele ajutoare tehnice confecționate de către Instituția publică „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare”.

A fost aprobat cadrul legal privind procesul de reinginerie și digitizare a serviciului public „Determinarea dizabilității și capacității de muncă”.

A fost majorat numărul unităților de asistenți personali prin alocarea mijloacelor financiare suplimentare din pachetul minim de servicii sociale. Comparativ cu anul 2019, numărul de unități de asistenți personali a crescut cu 2468 de unități (de la 3590 unități de asistenți personali, la 6058 unități).

A fost elaborat și prezentat Comitetului pentru drepturile persoanelor cu dizabilități, Raportul periodic cu numărul doi și trei combinat referitor la implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

10) Protecția drepturilor copiilor

În contextul implementării Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană a fost modificat cadrul legal privind protecția drepturilor copilului în vederea:

- reglementării custodiei pentru protecția copiilor ai căror părinți sunt plecați peste hotare sau într-o altă localitate din țară;
- eficientizării procedurii de adopție prin optimizarea termenelor de potrivire, vizitare și încredințare a copiilor în vederea adopției, precum și a termenelor de monitorizare post-adopție a copilului;
- responsabilizării personalului din domeniul protecției copilului;
- stabilirii procedurilor de examinare a cererilor privind returnarea la locul habitual de trai al copiilor sau exercitarea dreptului de vizitare a părinților în conformitate cu Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii etc.

11) Egalitatea de gen. Prevenirea și combaterea violenței în familie și a traficului de ființe umane.

A fost eficientizată procedura de repatriere a copiilor și adulților – victime ale traficului de ființe umane, a persoanelor aflate în situație de dificultate, precum și a copiilor neînsoțiți. Concomitent, au fost stabilite noi atribuții autorităților administrației publice locale în contextul asigurării transportării categoriilor vizate de la aeroport către locul de domiciliu al acestora.

A fost asigurată ajustarea legislației naționale la prevederile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.

A fost elaborat și supus consultărilor publice Programul privind Mecanismul național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor.

A fost prezentat în cadrul sesiunii Comitetului specializat ONU, Raportul periodic nr. VI privind implementarea Convenției privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei.

A fost aprobat Setul de măsuri pentru implementarea Observațiilor finale ale Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor (Decizia Consiliului național pentru drepturile omului nr. 1/2020).

IV. MĂSURILE DE PROTECȚIE SOCIALĂ SUPPLEMENTARE ÎNTREPRINSE ÎN PERIOADA PANDEMIEI

1) Măsuri de susținere socială a persoanelor care și-au pierdut locul de muncă:

A fost acordat ajutor de șomaj pentru 14 206 beneficiari (șomeri neasigurați) din rândul persoanelor înregistrate cu statut de șomer la subdiviziunile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, inclusiv cele revenite de peste hotare, care nu se încadrează în prevederile Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Ajutorul de șomaj a fost stabilit în cuantum de 2775 lei lunar. Cheltuielile totale efectuate pentru plata prestației constituie 37,2 milioane lei.

Pentru beneficiarii de ajutor de șomaj acordat în condițiile Legii cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, al căror cuantum este mai mic de 2775 lei au beneficiat de diferența de plată dintre cuantumul ajutorului de șomaj calculat și suma de 2775 lei. Diferența menționată a fost achitată pentru 3104 beneficiari. Cheltuielile totale pentru plata diferenței menționate constituie 3,7 milioane lei.

În perioada stării de urgență, titularilor patentei de întreprinzător eliberate conform Legii cu privire la patenta de întreprinzător și persoanelor fizice care desfășoară activități conform capitolului 102 și 103 din Titlul II al Codului fiscal, li s-a acordat ajutor de șomaj unic în cuantum de 2775 lei, cu condiția că în luna martie 2020 nu au realizat venit asigurat. CNAS a acordat ajutor de șomaj unic pentru 10 658 beneficiari din rândul titularilor patentei de

întreprinzător, în cuantum de 2775 lei. Cheltuielile totale efectuate pentru plata ajutorului de șomaj unic pentru categoria menționată constituie 29,6 milioane lei.

Reglementarea condițiilor privind munca la distanță.

2) Măsurile de susținere a pensionarilor și persoanelor cu dizabilități:

- În luna aprilie, mai și iunie Î.S. "Poșta Moldovei" prin intermediul subdiviziunilor au asigurat distribuirea la domiciliu a pensiilor și alocațiilor sociale de stat pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități, în vederea protejării persoanelor din grupurile de risc, în condițiile situației epidemiologice actuale.

- Pe durata stării de urgență termenele de acordare a tuturor prestațiilor sociale au fost suspendate pe toată durata stării de urgență, iar termenele încep să curgă după această perioadă. Respectiv, a fost prevăzut ca prestațiile de asigurări sociale inclusiv pensia să fie acordate din data obținerii dreptului, chiar dacă cererea și actele necesare au fost depuse după perioada stării de urgență.

- Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a prelungit din oficiu termenul de încadrare în gradul de dizabilitate până la 15 mai pentru persoanele, ale căror grad de dizabilitate a expirat sau expiră în perioada stării de urgență. Respectiv, pentru această perioadă de către CNAS a fost efectuată plata pensiilor și alocațiilor sociale pentru persoanele cu dizabilitate.

- În vederea în sporirii accesului cetățenilor la realizarea dreptului la pensie a fost modificat articolul 31 al Legii privind sistemul public de pensii, care prevede ca dreptul la pensie să fie solicitat inclusiv prin procură. Această acțiune a fost elaborată inclusiv în vederea susținerii persoanelor aflate peste hotarele țării care în legătură cu situația creată din cauza pandemiei de COVID-19 nu pot reveni în țară pentru a-și realiza dreptul la pensie.

- Complementar, în contextul susținerii persoanelor cu dizabilități severe, a fost operate modificări la Legea Fondului de susținere a populației, privind sursele de finanțare a acestuia, prin care a fost aprobată majorarea veniturilor și cheltuielilor Fondului de susținere a populației cu 71000,0 mii lei. Majorarea respectivă a permis finanțarea Serviciului social „Asistență Personală” (pentru circa 2600 de unități suplimentare de asistenți personali). În total, în anul 2020, pentru finanțarea Serviciului social „Asistența Personală” au fost aprobate mijloace financiare în cuantum de 91262,5 mii lei pentru transferuri cu destinație specială de la bugetul de stat la bugetele locale de nivelul al doilea.

3) Susținerea familiilor defavorizate

Începând cu 1 aprilie 2020, a fost majorat venitul lunar minim garantat (VLMG) de la 1107 lei (cuantumul VLMG după indexare de la 1 aprilie 2020) până la 1300 lei (+193 lei), inclusiv a fost majorat cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil de la 50% (553,5 lei) la 75% (975 lei). Măsura privind intensificarea protecției copiilor se aplică și după încetarea stării de urgență.

Modificările întreprinse în perioada stării de urgență au dus la creșterea semnificativă a familiilor care au beneficiat de ajutor social. În lunile aprilie și mai curent, de cel puțin o plată de ajutor social au beneficiat cca 75700 familii (+27753) – mărimea medie a prestației a constituit - 1121 lei (+298.31), comparativ cu luna martie curent – 47947 familii și 822,69 lei.

Din 75 700 familii beneficiare de ajutor social, cca 20 000 sunt familii care au în componența sa copii, (cca 42 100 copii), comparativ cu 15 700 familii din luna martie curent (34900 copii).

Pentru plata ajutorului social în luna aprilie curent au fost transferate - 77,6 mil. lei, pentru luna mai – 76,3 mil. lei sau cu 38,2 mil. lei și 36,9 mil. lei mai mult față de luna martie (39,4 mil lei).

➤ **Acțiuni care urmează a fi realizate în anul 2021 în domeniul protecției sociale, în baza cadrului normativ aprobat:**

- Indexarea prestațiilor sociale la 1 aprilie și 1 octombrie 2021;

- Efectuarea la 1 ianuarie 2021 a următoarei etape de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă pentru pensionarii care activează sau au activat după realizarea dreptului la pensie mai mult de 7 ani. Totodată, la acest capitol menționăm că a fost reglementată o nouă opțiune de solicitare a reexaminării pensiei în regim on-line;

- Acordarea suportului financiar unic în sumă de 1000 lei pentru beneficiarii de toate tipurile de pensii stabilite până la 1 aprilie 2021, al căror cuantum nu depășește 4000 lei, precum și beneficiarilor de toate tipurile de alocații sociale de stat. Suportul financiar unic va fi acordat pentru 690 334 de beneficiari.

- Continuarea negocierii și semnării Acordurilor de Securitate Socială cu principalele state de destinație a lucrătorilor din Republica Moldova.

- Începând cu 01.01.2021 va fi majorată etapizat compensația pentru serviciile de transport pentru persoanele cu dizabilități:

- I etapă – de la 01.01.2021, se propune majorarea compensației pentru persoanele cu dizabilități severe și copiii cu dizabilități în vârstă de pînă la 18 ani, din raioane și din mun. Bălți;
- II etapă – de la 01.01.2022 și a III etapă – de la 01.01.2023, se propune majorarea compensației pentru persoanele cu dizabilități accentuate, din raioane și din mun. Bălți.

- Majorarea cuantumului alocației lunare de stat, pentru:

- participanții la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și a independenței Republicii Moldova, precum și persoanelor participante la acțiunile de luptă din Afganistan și pe teritoriile altor state, **cu 200 lei**;
- persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din categoriile specificate mai sus, persoanele cu dizabilități ca urmare a avariei de la CAE Cernobîl **cu 100 lei**;
- persoanele decorate cu ordine și medalii pentru muncă asiduă și serviciu militar impecabil în spatele frontului în anii celui de-al doilea război mondial **cu 100 lei**;
- persoanele antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-al Doilea Război Mondial a fost acordat dreptul la alocație lunară de stat în cuantum de **700 lei**.

- Majorarea indemnizației unice la nașterea copilului cu **1160 lei** și va constitui **9459 lei**. De această indemnizație vor beneficia 36245 copii.

- Majorarea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani, persoanelor neasigurate (de la 640 lei la **740 lei**), precum și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină (de la 320 la 370 lei).

- **Indexarea de 2 ori pe an a venitului lunar minim garantat**, utilizat la evaluarea dreptului la ajutor social - la 1 aprilie, coeficientul de indexare va constitui rata inflației înregistrată în ultimul semestru al anului precedent anului indexării, iar la 1 octombrie coeficientul de indexare va constitui rata inflației înregistrată în primul semestru al anului în curs.

- Majorarea **pragului eligibilității la calcularea scorului punctajului indicatorilor de bunăstare** (proxy) cu 2,82 puncte (actualmente 88,46 puncte, după majorare va constitui 91,28 puncte). Astfel, în programul de ajutor social urmează să se încadreze suplimentar cca 1800 familii pentru prestația de ajutor social și cca 2350 familii pentru ajutor pentru perioada rece a anului.

V. OCROTIREA SĂNĂTĂȚII

1) Stimularea și motivarea angajaților din sistemul de sănătate:

În vederea stimulării personalului medical implicat nemijlocit în lupta cu COVID-19, a fost aprobată acordarea suplimentului legat de îndeplinirea indicatorului de performanță profesională „Acordarea asistenței medicale pacienților cu COVID-19”, care prevede majorarea salariului cu 100% pentru lucrătorii din cadrul sectorului cu risc sporit și 50% pentru lucrătorii cu risc mediu de infectare. În acest scop din fondul de bază al FAOAM au fost alocate în perioada martie – octombrie – 231,8 mil. lei;

Începând cu 1 aprilie 2020, s-au majorat cu 10% salariile de funcție ale angajaților din IMSP încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (AOAM). Respectiv, de majorare au beneficiat circa 45 037 salariați, iar costul acestor majorări constituie 299 mil. lei.

Începând cu 1 septembrie 2020 s-au majorat cu 30% salariile de funcție ale personalului medical (medici, asistente medicale, infirmiere) din IMSP încadrate în sistemul AOAM, precum și a salariilor de funcție ale șoferilor ambulanțelor din serviciul de asistență medicală urgentă prespitalicească și șoferilor autosanitarelor din serviciul AVIASAN. Astfel, costul acestor majorări constituie 362,6 mil. lei pentru circa 38 793 angajați.

Pentru personalul din sistemul medical infectat cu COVID-19 a fost stabilită alocarea indemnizației unice de 16.000 lei. Pentru personalul din sistemul medical infectat cu COVID-19 a fost stabilită alocarea indemnizației unice de 16.000 lei. Până la ziua de azi de indemnizații unice au beneficiat 7278 de angajați ai sistemului medical prin alocarea a 116,5 mil. lei.

Menținerea și simplificarea mecanismului de acordare a suplimentului la salariu în mărime de 15% pentru indicatorii de performanță în asistența medicală primară.

Majorarea indemnizației unice pentru tinerii specialiști de la 45 mii la 120 de mii de lei pentru medici și farmaciști și de la 36 mii la 96 de mii de lei pentru personalul medical și farmaceutic cu studii profesionale, care se achită în trei rate egale.

2) Prin Hotărârea Guvernului nr.421/2020 pentru modificarea Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr.1020/2011 cu privire la tarifele pentru serviciile medico-sanitare, au fost diminuate tarifele pentru:

- Ședința de hemodializă (*de la 2393,00 lei la 1995,00 lei*) și hemodiafiltrare (*de la 2645,00 lei la 2195,00 lei*) prestate în condiții de ambulatoriu, ca rezultat al reexaminării tarifelor în baza cheltuielilor real suportate de prestatorii de servicii de hemodializă în anul 2019. Ca rezultat al acestor diminuări a fost posibilă contractarea suplimentară a circa 80 000 ședințe de hemodializă și circa 1 050 ședințe de hemodiafiltrare.

- Investigația citopatologică (Pap-test convențional) a frotiului cervico-vaginal, inclusiv în screening cervico-vaginal (*de la 125,00 lei la 62,00 lei*), datorită implementării metodei automate de efectuare a investigației de laborator prin utilizarea utilajului performant.

- 2) În premieră în anul 2020 este prevăzută finanțarea unei noi programe speciale și anume implantul cohlear la copii. Astfel din FAOAM pentru anul curent au fost contractate efectuarea a 20 de implanturi.
- 3) Încadrarea în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală în categoria persoanelor neangajate asigurate de Guvern a următoarelor categorii de cetățeni: veterani de război; participanți la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil; pensionari, ce au atins vârsta standard de pensionare, conform legislației naționale, care beneficiază de pensie din partea altui stat.

4) În vederea fortificării capacității sectorului spitalicesc la nivel național, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în perioada 27-29 ianuarie 2020, a efectuat o evaluare cu privire la dotările instituțiilor medico-sanitare publice raionale cu dispozitive medicale. Prin urmare a fost întocmită lista dispozitivelor medicale prioritare (Aparat Radiologic digital, Defibrilator, Ultrasonograf și Electrocardiograf) cu estimarea costurilor acestora. În acest context, în urma rectificării operate la bugetul stat pentru anul 2020, și anume modificarea alocațiilor la rubrica „ocrotirea sănătății”, în scopul consolidării bazei tehnico-materiale a instituțiilor medico-sanitare publice raionale, a fost alocată suma de 48,0 mil. lei, reieșind din informația prezentată de către instituțiile medico-sanitare publice raionale. Astfel, conform indicației nominalizate supra, MSMPS prin intermediul Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, a asigurat procurarea dispozitivelor medicale care se preconizează a fi livrate până la sfârșitul anului 2020.

5) La sfârșitul anului 2019, din motivul tergiversării procedurilor de achiziții publice, era blocată asigurarea cu consumabile și reagenți, necesare pentru realizarea Programului Național privind securitatea transfuzională. În rezultatul intervenției prompte din partea autorităților publice centrale de specialitate, prin crearea grupului de lucru intersectorial responsabil de soluționarea problemelor ce țin de achizițiile publice în sănătate, cu implicarea mai multor experți în domeniu, la începutul anului 2020 situația a fost deblocată, astfel, fiind asigurată securitatea transfuzională a țării.

6) Totodată, asigurarea populației cu pungi colectoare pentru stome întâmpina dificultăți la sfârșitul anului 2019, la fel, din cauza tergiversării procedurilor de achiziții publice, ceea ce în consecință a dus la epuizarea totală a stocurilor existente de pungi colostomice, astfel fiind afectată calitatea vieții și sănătatea persoanelor care trăiesc cu stome intestinale. Prin urmare, datorită întreprinderii măsurilor urgente de către autoritățile publice centrale de specialitate, situația a fost deblocată în scurt timp, astfel fiind asigurat accesul populației la pungi colostomice, oferite cu titlu gratuit din partea statului.

7) O problemă majoră a sistemului de sănătate o reprezenta la sfârșitul anului 2019 asigurarea populației cu endoproteze. În rezultatul intervenției prompte din partea autorităților publice centrale de specialitate, urmare a activității grupului de lucru intersectorial responsabil de soluționarea problemelor ce țin de achizițiile publice în sănătate, la începutul anului 2020, situația a fost deblocată, astfel fiind asigurat accesul cetățenilor la intervenții chirurgicale de endoprotezare.

8) În scopul asigurării transparenței maxime, toată informația despre achiziții și donații este publicată și poate fi accesată la adresa: <https://www.tender.health/> - o platformă elaborată de MSMPS în colaborare cu coaliția societăților civile condusă de A. O. Inițiativa Pozitivă.

9) A fost demarat **proiectul Băncii Mondiale "Răspuns de Urgență la COVID"** (sistemului de sănătate fiindu-i alocată suma de 31 mil. euro), prin intermediul căruia pentru sistemul de sănătate din Republica Moldova au fost procurate mai multe dispozitive medicale în sumă totală de peste 293 653 904 MDL prioritare pentru asigurarea unui răspuns eficient și

controlul infecției COVID-19.

Astfel, prin procurări și donații s-a reușit dotarea sistemului de sănătate cu:

- 55 ventilatoare pulmonare;
- 917 concentratoare de oxigen;
- 31 aparate radiologice;
- 394 de paturi pentru terapie intensivă;
- 1414 pompe de perfuzie cu seringă;
- 45 de Electrocardiografe;
- 518 de monitoare pentru pacient;
- 447 de pulsoximetre;
- 16 laringoscoape video;
- 4 analizatoare hematologice;
- 200 000 de teste pentru detecția SARS-COV-2, inclusiv seturi de prelevare cu mediu de transport viral;
- 7 extractoare automate inclusiv consumabile de laborator;
- peste 400 000 costume de protecție și peste 300 000 halate de protecție;
- 4 automobile pentru transportarea testelor de la laboratoarele ANSP;
- 200 000 de tuburi ependorf.

11) Până la momentul actual au fost realizate peste 150 de distribuiri centralizate, în baza dispozițiilor MSMPS (publicate pe pagina web a MSMPS) către toate instituțiile medicale din țară pentru asigurarea prioritară a necesităților de echipamente de protecție în contextul COVID-19. În rezultatul eforturilor comune s-a reușit majorarea gradului de dotare a IMSP pînă la 3,0 dispozitive medicale la un pat.

12) Actualul Guvern a deblocat proiectul de achiziționare a ambulanțelor pentru necesitățile Centrului Național de Asistență Medicală Urgentă Prespitalicească (CNAMUP). La momentul actual, CNAMUP activează cu un număr de 295 ambulanțe funcționale cu anii de producție 1996–2013, majoritatea autosanitelor (peste 80%) având uzura de 100% (una sută procente). Necesitatea CNAMUP este de 450 ambulanțe tip “B” și tip “C”. Încă din 2019, urmare a unei proceduri de licitație publică internațională, urmau să fie procurate un număr de 168 (una sută șazeci și opt) de ambulanțe de marcă “Ford”. Datorită unei lipse și insuficiențe de decizie a persoanelor cu funcții de conducere din Guvernul anterior, fără temei legal au fost suspendate procedurile de fabricație și achiziție de ambulanțe. Însă, actualul Guvern, a renegociat termenele de fabricație și de livrare ale ambulanțelor, astfel că CNAMUP va beneficia de 90 de ambulanțe de tipul B 4x2, 43 ambulanțe B 4x4, 30 ambulanțe C 4x2 și 5 ambulanțe C 4x4, prima tranșă de 41 ambulanțe a fost livrată pe data de **23 decembrie 2020**.

13) Începând cu anul 2020, înmatricularea la rezidențiat se efectuează pe loc și pe post. Medicii/farmaciiști rezidenți care vor opta pentru post vor alege specialitatea și instituția medicală solicitată din lista de poziții vacante publicată în prealabil de Ministerul Sănătății,

Muncii și Protecției Sociale. Prin acest fapt, statul garantează absolventului loc permanent de activitate după absolvirea instituției de învățământ.

14) Au fost operate de 2 ori modificări la Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală (decembrie 2019 și iulie 2020). Menționăm că Programul unic nu a fost revizuit din anul 2018, fapt care condiționa un șir de impedimente în prestarea serviciilor extrem de necesare populației și accesul gratuit al pacienților la aceste servicii. Astfel, urmare a modificărilor aprobate s-a reușit includerea următoarelor servicii noi cu acoperire din sursele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (gratis pentru pacienți):

- pentru prima dată a fost introdus în Programul Unic acoperirea cheltuielilor de transport public suburban și interurban (tur-retur) pentru pacienții care efectuează tratament prin radioterapie/chimioterapie în condiții de ambulatoriu (în staționarul de zi) (circa 6000 de beneficiari, fiind estimată în acest scop suma de circa 1 milion de lei). Această inițiativă a fost lansată de Președintele Republicii Moldova.

- au fost incluse circa 600 investigații noi (laborator, teste imunohistochimice, investigații molecular-genetice, radiodiagnostic, ultrasonografie etc.) dintre care 166 poziții pentru servicii de înaltă performanță. Aceste servicii sunt bazate pe tehnologiilor noi, moderne, necesare pentru stabilirea și precizarea diagnosticului.

15) Pe parcursul anului 2020 a fost extinsă de 3 ori Lista medicamentelor compensate din fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală:

- lista a fost completată cu cinci denumiri noi comune internaționale pentru bolnavii cu astm bronșic, anemii, maladii cardiovasculare, pneumonii comunitare, dar și cei cu reflux gastric, care vor fi compensate în proporție de 100, 70 sau 50 la sută;
- a fost extins numărul de maladii pentru care vor fi prescrise medicamente compensate;
- 16 denumiri comune internaționale din lista preparatelor compensate au fost completate cu doze și forme farmaceutice noi, ceea ce va permite creșterea accesului pacienților la scheme noi de tratament;
- potrivit estimărilor Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, până la finele anului curent, de medicamentele, dozele și formele noi incluse în lista preparatelor compensate vor beneficia aproximativ 50 de mii de persoane;
- tratamentul compensat al bronșitelor acute muco-purulente la maturi în condiții de ambulatoriu (inclusiunea în lista cazurilor tratate la domiciliu cu eliberarea rețetelor compensate pentru medicamente);
- excluderea limitărilor existente la prescrierea insulinelor umane în forma farmaceutică de „cartușe”. Această problemă stringentă și solicitată demult de către pacienți și comunitatea endocrinologilor nu era rezolvată de mai mulți ani, iar introducerea la moment a prevederii respective permite soluționarea următoarelor probleme (utilizarea maximală a insulinei din

flacon, precizia înaltă a dozării medicamentului, posibilitatea administrării corecte a dozei de insulină de către persoanele slab văzătoare, excluderea procurării seringilor pentru administrarea insulinei).

- în legătură cu creșterea numărului de cazuri la nivel național și mondial din 11 decembrie 2020, au fost aprobate modificări în Protocolul Național privind infecția COVID-19 și în ordinele comune ale MSMPS și CNAM (15 decembrie 2020), prin care s-au extins categoriile de pacienți tratați la domiciliu, formele de boală (cu includerea formelor moderate și a pneumoniilor ușoare) și asigurarea pachetului de medicamente compensate pentru tratamentul în condiții de domiciliu. În Lista medicamentelor compensate pentru tratamentul infecției COVID-19 au fost incluse 21 de Denumiri comune internaționale, care include următoarele grupe de preparate: dezagregante, anticoagulante și vazoprotectoare, antibacteriale, bronholitice, gastroprotectoare, iar pentru copii suplimentar – antipiretice, mucolitice și expectorante;
- toate persoanele **indiferent de statutul asigurat/neasigurat** pot beneficia de medicamente compensate pentru infecția COVID-19. Pentru copii compensarea este de 100%, pentru maturi 70%, totodată este asigurată compensarea integrală de 100% pentru cel puțin o denumire comercială din fiecare Denumire Comună Internațională.

16) În luna septembrie 2020, a fost lansat serviciu nou - screening la hepatitele virale B și C, cu Teste Rapide de Diagnostic, pentru persoanele expuse unui risc sporit de infectare. Medicii de familie vor efectua screening-ul, iar persoanele cu rezultat pozitiv vor fi referite pentru investigații în scopul confirmării sau infirmării diagnosticului, inițierii, monitorizării și evaluării tratamentului antiviral. Toate serviciile de diagnostic și tratament pentru hepatite virale sunt gratuite.

17) În scopul sporirii suportului de îngrijire a copilului în condiții de tratament spitalicesc, s-a majorat vârsta copilului, care permite aflarea îngrijitorului în spital. Astfel, mamei sau persoanei care îngrijește copilul, i se va permite aflarea în spital, chiar dacă are o vârstă mai mare de 3 ani (*copil - până la 18 ani*).

18) A fost acordat statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală taților care exercită în mod efectiv creșterea și educarea a patru și mai mulți copii, prin Legea nr.36/2020.

19) Pentru prima dată a fost creat Centrul operativ de coordonare în urgențe de sănătate publică, care asigură legătura dintre partenerii din sistemul de sănătate, dar și specialiștii din alte domenii implicați direct sau indirect în măsurile de răspuns la urgențe de sănătate publică ale țării.

20) Dezvoltarea capacității sistemului de diagnostic de laborator. În scopul sporirii capacității diagnosticului de laborator al bolilor infecțioase și inclusiv la COVID-19 a fost consolidată capacitatea de testare a laboratoarelor publice de la 400 până la 4000 teste.

21) Pe parcursul anului 2020 a fost elaborat proiectul de hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare al asistenței medicale de urgență pentru anii 2021-2025”. Conform proiectului Programului se propune integrarea la nivel național a tuturor instituțiilor și structurilor ce au tangență în reacționarea promptă și acordarea asistenței medicale urgente, începând cu înregistrarea apelului de urgență medicală la Serviciului național unic 112 și terminând cu acordarea asistenței medicale la locul solicitării sau transportarea asistată în instituții de nivel terțiar cu antrenarea la necesitate intervenția serviciului aerian de urgență sau SMURD.

Programul include următoarele acțiuni:

- ✓ planificarea procurării anuale a ambulanțelor dotate cu echipament la standardele europene și fortificarea bazei tehnico-materiale ale CNAMUP,
- ✓ pregătirea și asigurarea perfecționării continue unui număr suficient de cadre medicale antrenate în acordarea asistenței medicale,
- ✓ dezvoltarea metodelor moderne de monitorizare a pacienților cu posibilitatea consultării rapide la orice nivel utilizând sistemele moderne informaționale,
- ✓ fortificarea capacităților Unităților/Depratmentelor/ Secțiilor Primiri Urgențe și a Serviciului AVIASAN inclusiv cel aerian.
- ✓ Dezvoltarea și integrarea modulelor existente al Sistemului Informațional Integrat etc.

Costul estimativ al Programului de dezvoltare al asistenței medicale de urgență pentru anii 2021-2025 constituie circa 1 129 mln. lei.

➤ **Acțiuni prioritare inițiate și planificate pentru implementare în anul 2021 (ocrotirea sănătății):**

1. Procurarea dispozitivelor medicale, teste, echipamente de protecție, etc., în sumă de 15 mln. Euro, din suma totală disponibilă pentru sistemul de sănătate de 31 mln. Euro, în cadrul proiectului Băncii Mondiale ”Răspuns de Urgență la COVID”.
2. La inițiativa Guvernului a fost demarat proiectul CEB cu alocarea pentru sistemul sănătății a 40 mln. euro. Aceste surse financiare vor fi direcționate pentru fortificarea capacității sistemului de sănătate în răspunsul la pandemia COVID-19 prin dotarea spitalelor cu generatoare de oxigen, computer tomografe, sisteme de gestionarea deșeurilor aferente actului medical, dispozitive de sterilizare cu capacități mari, lucrări de reconfigurarea sistemelor de ventilare ale secțiilor de terapie intensivă ale spitalelor republicane, municipale, raionale.
3. Realizarea, începând cu 1 ianuarie 2021, a următoarei etape de majorare cu 30% a salariilor de funcție a personalului medical din cadrul Instituțiilor medico-sanitare publice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală (AOAM). Respectiv, de majorare vor beneficia circa 45 mii salariați, iar costul acestor majorări constituie 1 119,3 mil. lei.

4. Aprobarea Strategiei Naționale de Sănătate, care a fost elaborată și prezentată pentru consultări publice în perioada 07-08 decembrie 2020, cu definitivarea acesteia în baza propunerilor și avizelor instituțiilor de competență.
5. Promovarea pentru adoptare legislativă a Proiectului aprobat de Guvern privind modificarea unor legi referitor la includerea dispozitivelor medicale în compensare din FAOAM, cu aprobarea ulterioară a cadrului normativ elaborat de implementare a mecanismului de compensare a dispozitivelor medicale.
6. Promovarea proiectului elaborat de modificare a Legii Medicamentului și Legii privind activitatea Farmaceutică.
7. Aprobarea Listei revizuite a Medicamentelor Esențiale și a Regulamentului elaborat de includere a medicamentelor esențiale în LME.
8. Definitivarea și aprobarea actului normativ privind Rezervele Medicale ale MSMPS.
9. Definitivarea Planului de livrare și vaccinare COVID-19 în Republica Moldova de către echipa creată de specialiști în baza Ghidului WHO și UNICEF „Guidance on developing a national deployment and vaccination plan for COVID-19 vaccines”.
10. Aprobarea Programului Național de imunizări pentru anii 2021-2025, a Programului Național de Răspuns la Tuberculoză 2021-2025 și a Programului Național de Prevenire și Control HIV/SIDA și ITS. Documentele au fost definitive, plasate pentru consultări publice, avizate de către instituțiile competente și prezentate în ședința secretarilor generali de stat.
11. Relansarea proiectului de parteneriat public–privat pentru prestarea serviciilor de radioterapie – măsură efectivă pentru a pune în practică crearea și lansarea activității serviciului național de radioterapie în Republica Moldova, care ar veni în real sprijin pacienților oncologici moldoveni, care nu beneficiază de asemenea servicii în țară și sunt nevoiți să plece peste hotare pentru a beneficia de asemenea servicii, absolut necesare vieții lor. Guvernul va finaliza toată procedurile legale necesare aprobării unor modificări la Hotărârea Guvernului nr. 428/2012, care ar permite deblocarea situației privind proiectul de parteneriat public–privat pentru prestarea serviciilor de radioterapie, care ar permite acordarea serviciilor respective în Republica Moldova.
12. Livrarea în continuare a Autospecialelor Sanitare de tip B și C în baza Contractului încheiat – total 163 de Ambulanțe.
13. Livrarea a în următoarele 30 de zile a dispozitivelor medicale: 84 de ventilatoare pulmonare; 25 de unități mobile motorizate de radiografie;; 100 de monitoare pentru pacienți; 200 paturi pentru terapie intensivă; 4 seturi de troleuri laparoscopice, precum și 300 concentratoare de oxigen în cadrul donației UE prin intermediul OMS în primele luni ale anului 2021, inclusiv alte dispozitive medicale și echipamente de protecție.

14. Dezvoltarea în continuare a Sistemelor Informaționale Medicale Integrate (SIMI), în baza Caietelor de sarcini elaborate și aprobate (e-rețeta, certificat de naștere și deces, certificat de concediu medical, registrul renal, registrul diabetului zaharat, registrul de screening cervical, registrul de imunizări, formulare pentru dizabilitate (F-088/e) și examinare medicală pentru permisul de conducere (F-086/e). Definitivarea și aprobarea cadrului normativ în contextul reingineriei SI.
15. Realizarea Reconstrucției în anul 2021 a Unității de Primire Urgentă (UPU) a SC Bălți în cadrul Proiectului transfrontalier SMURD cu finanțarea esențială din bugetul MSMPS în baza caietelor de sarcini și devizelor elaborate și aprobate.